

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglasa sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Politična obzrcje

Dvema dogodkoma v naši notranji politiki je zadnje dni predvsem namenjena pozornost jugoslovenske politične javnosti: 1. fuziji poslanskega kluba JNS in Jevtičevega Jugoslovenskega poslanskega kluba, 2. raznim glasovom, ki se tičejo pojavov razprtij v dr. Mačkovi okolici. Fuzija obeh navedenih klubov je naravno zbudila mnogo komentarjev, toda tudi precej nervoznosti na strani nasprotnih skupin. Nikdo pa ne more osporiti dejstva, da je jugoslovenska fronta z izvršeno fuzijo ojačena in podkrepjena. Izjava, ki jo je po izvršeni fuziji podal dr. Baričević kot zastopnik vseh onih, ki se niso priključili fuziji, četudi so bili člani Jevtičevega poslanskega kluba, je razblinila vse razne neštete govorce. Dr. Baričević je v tej izjavi pojasnil položaj v tem smislu, da so člani njegovega kluba kolaboristi, dočim so bili pripadniki Jevtičevega kluba večine fuzionisti in so radi tega sklenili fuzijo s poslanskim klubom JNS. »Po našem mišljenju« — tako pravi dr. Baričević — »bi bilo mesto fuzije z JNS in mesto stajanja potrebno, da zadrži vsaka unitaristična grupacija svojo posebno organizacijo, nekakšno avtonomijo, in svojo fizionomijo ter da se med poediniimi unitarističnimi skupinami vpostavi najtesnejše sodelovanje. Z drugimi besedami: Mi smo kolaboristi, dočim so pripadniki klubove večine fuzionisti. Ker pa se je klubova večina na svoji sedji dne 1. oktobra definitivno odločila, da vstopi v JNS, nam ni preostalo drugega, kakor da ostanemo v matičnem klubu.«

Ni torej sledu o načelnih razlikah, marveč gre izključno za taktična vprašanja.

Veliko se govori in piše v zadnjem času tudi o pojavih razkola in razdora v dr. Mačkovih vrstah. Nekateri zagrebški listi so šli molče preko tega, drugi zopet so vse te govorce demantirali, dokler se ni v svoji večerajšnji številki oglasilo glavno dr. Mačkovo glasilo »Hrvatski dnevnik«, ki v uvodniku direktno priznava, da nekaj v dr. Mačkovi okolici ni v redu. V navedenem uvodniku se priznava, da obstajajo elementi, ki se prikazujejo kot boljše pristajanje hrvatskega kmetijskega pokreta ali pa hrvatskega narodnega pokreta in ki se v zadnjem času spravljajo na sodelavce dr. V. Mačka. Vsi oni, ki skušajo ob istočasnih vzklkih dr. Mačku imati ugled njegovih sodelavcev ter jemati značaj in idejo, ki jo zastopajo in propagirajo v skladu z ideologijo stranke in pokreta, delujejo na oslabilni organizacije hrvatskega naroda. To so sramotni poskusi desperaterjev, pred katerimi so se zaprla vrata politične organizacije hrv. naroda, kamor so se vtihotapili, da izvajajo svoje namere in uveljavljajo svoje posebne ambicije. Ko se jim ni posrečilo, da spodgrizejo temelje zdravega strankinega organizma in da ga stavijo v službo svojih osebnih zahtev, so se sedaj lotili drugih sredstev. Postajajo pomagači onih, ki uvidevajo, da ne morejo več frontalno napadati, pa iščejo sedaj med temi desperaterji svoje orodje. In tako poplavlja sedaj Hrvatsko razni lističi in se širijo razni anonimni letaki, polni najrazličnejših podtikanj in žalitev najvrednejših političnih sodržnikov dr. V. Mačka. »Hrvatski dnevnik« pravi, da je tukaj tendenca jasna: oblatiti apostole hrvatske kmetijske in narodne politike ter zranjati njihov vpliv v narodu in s tem direktno škodovati politični organizaciji

Ni je države, ki bi resno hotela rušiti mir

LONDON, 8. oktobra. Vsa pažnja politične javnosti je posvečena kongresu laburistične stranke v Edinburgu. Zdi se, da bo prišlo v vprašanju politike nevmešavanja v španske zadeve do spremembe v strankinem stališču, ker se napoveduje, da bosta na kongresu predavala delegata madridske vlade Cabalerov zaupnik Asua in poslanca Izabella de Palence. Z ozirom na dogodke v Londonu, ki so jih povzročili angleški fašisti, obstoja mnenje, da se je laburistična stranka odločila za to, da bo skušala izvajati na vlado pritisk v tem smislu, da se zavzema za madridsko vlado. Takšen sklep gotovo ne bo odločilno vplival na stališče angleške vlade glede nevmešavanja v španske zadeve, nevdvomo pa je, da takšen sklep ne bo mogel ostati brez odmevov v širokih plasteh britanskega naroda. V prvi prsti bi mogel takšen sklep vplivati na stališče delavske stranke v vprašanju oboroževanja, ker bo laburistična stranka gotovo izkoristila ta problem v tem pravcu, da dobi od vlade koncesije v drugih vprašanih. Včeraj so se pod vplivom strokovnih organizacij sprejele resolucije v korist oboroževanja in državne obrambe, s čimer pa niso niti najmanj vezane roke strankinim poslancem v spodnji zbornici. To vprašanje ostane še nadalje odprto, ker se tudi prj strokovnih organizacij opaža gotova radikalizacija. Predstavniki strokovnih organizacij so v utemeljevanju svojega stališča naglašali, da mora biti prva briga delavske stranke, čim prispe na oblast, da demokratizira častniški zbor in vojsko, da postane na ta način britanske vojne sile instrument v rokah socializma.

LONDON, 8. oktobra. Minister notranjih poslov Simon je na nekem shodu dejal, da naj se nikdo ne razburja radi nekaterih absurdnih ljudi, ki so si naredili uniforme, ker je v Angliji vsaka diktatura nemogoča. Ta izjava je naperjena proti Mosleyevim črnosrajčnikom.

LONDON, 8. oktobra. Na banketu, ki ga vsako leto priredijo angleški bankniki, je imel finančni minister Neville Chamberlain govor, v katerem je zelo optimistično prikazal stanje angleških državnih financ. Naglašal je sicer, da se bo državni proračun za tekoče finančno leto zaključil z znatnim deficitom, to pa radi štiriletke oboroževanja in pa ker so časi takšni, da se ne sme misliti na štednjo, kar velja tudi za nlega samega, ki je vedno rad štedil. Tudi v zunanje-političnem oziru je bil Chamberlain zelo optimističen in je poudarjal, da ni sicer mogoče govoriti o posebno utrjenem in sigurnem miru, ni pa niti ene države, ki bi resno hotela rušiti mir. Kar se tiče angleškega gospodarstva, je dosegel v tem letu rekord, ker je zaposlenih 11 milijonov delavcev in so pesimisti poraženi. Povsod se opaža gospodarski napadek, kar je posledica notranje konjunktore. Zunanja politika zaostaja, toda ta okolnost ne daje povoda upravičenemu pesimizmu. Tudi je dejal z ozirom na devalvacijski val, da se bo svet lahko do gotove meje vrnil nazaj k svobodi v trgovinskem prometu.

Sovijska Rusija gradi velikanska vojna brodatvje

MOSKVA, 8. oktobra. »Pravda« poroča, da bo sovijska Rusija izgradila svojo mornarico »do splošnega stanja vseh sovijskih ruskih oboroževanj«. Rusija je obdana od več morij in hoče sovijska Rusija, ki je izvršila ogromno oborožitev zračnih sil, izgraditi velikansko vojno mornarico, ki bo lahko odgovarjala »splošnemu stanju vseh oborožitev«. Materialna osnova za gradnjo takšne mornarice je podana z uspešno industrializacijo v teku petletke.

Jugoslovenska nemška gospodarska pogajanja

BEOGRAD, 8. oktobra. Jugoslovenski člani stalnega jugoslovensko nemškega gospodarskega odbora so včeraj odpotovali v Draždane v svrhu jugoslovensko nemških gospodarskih pogajanj ter obravnavanja aktualnih vprašanj obojestranskih gospodarskih odnošajev, izmenjave blaga ter plačilnega načina. Posvetovanja bodo trajala več dni in bo prvi sestanek dne 10. t. m. pod predsedstvom ministerialnega direktorja v nemškem gospodarskem ministrstvu O. Sarnowa. Na čelu naše delegacije se nahaja pomočnik zunanjega ministra Pilje.

V Gdansku se nekaj kuha

VARŠAVA, 8. oktobra. Dočim razpravljajo v Ženevi o pomirjenju prilik v Gdansku in je Društvo narodov pooblastilo poljsko vlado z misijo obrambe pogodbenih jamstev DN v Gdansku, so nastali v zadnjih treh dneh na področju svobodnega mesta dogodki, ki zbujaajo precej pesimizma glede tega, če se bo Poljski posrečilo, izvesti to misijo, in ki dokazujejo, da so narodni socialisti, spodbujeni radi odpoklica komisarja ND Lesterja odločeni, da uveljavijo proces izravnjanja (Gleichschaltung), da se na ta način izognejo protektoratu Društva narodov.

Na Solovjeckem otočju bo intereniran 32 rabinov

VARŠAVA, 8. oktobra. V Beli Rusiji pred nedavnim pobegnili v Letonijo. Vsi ti rabinji bodo izgnani na Solovjecko otočje.

hrvatskega naroda. Oni vedo, da bi zadali hrvatski politiki težak udarec, če bi se jim to posrečilo.

Navedeni članek »Hrvatskega dnevnika« je važen radi tega, ker direktno priznava, da v dr. Mačkovi politični fronti

Roane vesti

MINISTER LETICA O ZASTAVAH.

V ponedeljek je bil finančni minister Dušan Letica na agitacijskem potovanju po Liki. V Gospiću je dejal med drugim: »Bratje Hrvati v posameznih krajih drage nam domovine si pripenjajo ob gotovih prilikah na prsa hrvatske zastave. Ko se te zastave na ta način pripenjajo kot izraz osebnega zadovoljstva in kot manifestacija osebnega poživljenja slavne preteklosti bratov Hrvatov, zakaj naj bi se iz katerekoli strani delale zamere? Hrvatska zastava je simbol naporov, ki so jih izdržali bratje Hrvati v preteklosti v socialno ekonomskem in političnem napredku. Na ta način in v tem duhu delajo tudi Srbi in Slovenci vsak z emblemi svoje lepe preteklosti in ni treba radi tega nikomur nobene zamere. Te tri naše zastave kot emblemi naše preteklosti so okrašene z istimi lepimi barvami in v istih barvah je kombinirana tudi naša mlada jugoslovenska tricolora. Zatem je govoril o jugoslovenskih zastavah, ki jih razvijajo Srbi in Slovenci na svojih skupščinah kot zastave svoje srečnejše bodočnosti. (Po Hrv. Dnevniku).

KOMPROMISNE LISTE.

V Črni in Mežici se je sklenil za občinske volitve med vsemj strankami kompromis in bodo pri volitvah sodelovali JNS, socialisti in JRZ.

FEY TOŽI STARHEMBERGA.

Radi znanega očitka kneza Starhemberga proti Feyu glede sokrivde na umoru kancelarja dr. Dollfussa, je major Fey izjavil, da je že vložil tožbo proti Starhembergu.

PRENAŠANJE KRONANJSKIH SVEČANOSTI TELEVIZIJSKIM POTOM.

Ob priliki kronanjskih svečanosti v Londonu meseca maja bodo snimali te ogromne slovesnosti z aparati za gledanje v daljavo. Ob tej priliki se bo uporabil najmoderneje urejeni voz za snimanje, ki stane preko 20.000 funtov šterlingov. Iz tega voza se bodo televizijskim potom prenašale slike za one, ki imajo v svojih stanovanjih aparate za gledanje v daljavo.

KERESTINEC.

Včeraj se je nadaljeval proces in je bilo zaslišanih 8 obtožencev, ki so pa vsi tajili krivdo ter se izgovarjali in branili na razne načine. Nekateri od njih so povedali, da so videli mnogo ljudi, da pa niso nikogar spoznali.

RAZREŠITEV LAŠKE OBČINSKE UPRAVE.

Banska uprava je razpustila celotni občinski odbor z zaslužnim županom dr. F. Rošem na čelu ter imenovala novo občinsko upravo. Banska uprava utemeljuje svojo odločbo s tem, da je g. dr. Roš vpisal v volilni imenik volilca, o katerem je vedel, da ni pridobil volilne pravice, ostali razrešenci pa so občinski dobavitelji, kar da je ugotovila revizija, ki se je izvršila letos aprila.

VSEENO.

Šibeniška »Tribuna« poroča iz Splita: »Vaš dopisnik je imel zanimiv razgovor z nekim članom vodstva bivše HSS v Splitu, ki mu je dejal: »Mi smo se razgovarjali s srbijansko opozicijo samo zato, ker je pač v opoziciji. Pri tem nas je malo brigala njihova številčna moč, ker smo bili prepričani, da ne bodo Srbijanci nikdar sprejeli naših zahtev in se radi tega ne bo nikdar uresničila želja definitivnega sporazuma. Spričo tega je za nas vseeno, ali zmaga v Srbiji opozicija ali JRZ.«

Te življenja in sveta

Opij, morfij, heroin: nekaterim prinašajo ogromno denarja, milijonom propast

Ko govorimo o Kitajski, si te dežele ne moremo predstavljati, ne da bi pri tem mislili tudi na opij. Vsem številnim nesrečam, ki so obiskale kitajski narod v zadnjih desetletjih, se je pridružila še druga uničevalna sila — opij, »blagoslov« zapadne kulture in civilizacije. Še nikoli se ni v zgodovini človeškega sožitja pokazala vsa gnusnost človeške dobičkalnosti in pogubna moč človeške požrešnosti; kakor ravno v zgodovini razširjanja in razprodaje opija po širni Kitajski.

Že v početku 18. stoletja so prinašali na kitajsko obal portugalski trgovci opij iz Indije in Perzije. Kljub uvozni prepovedi je cvetelo tihotapstvo z opijem od leta do leta. Zlasti angleški trgovci so zaslužili s to trgovino ogromne vsote. Leta 1836 je izdala kitajska vlada ponovno strogo uvožno prepoved in poslala tri leta kasneje v Kanton, ki je bil glavno tihotapsko mesto vse Kitajske, svojega energičnega uradnika Lina, ki je zaplenil angleškim trgovcem nič manj kakor 28.000 zabojev opija v vrednosti 4 mili-

jonov funtov, ter pometal vse blago v morje. Z njegovim brezobzirnim postopanjem je takrat soglašala vsa Kitajska. Angleški trgovci so se neposredno po tem dogodku pritožili svoji vladi, nakar je prišlo med Anglijo in Kitajsko do takozvane **opijske vojne (1839—1842)**, v kateri so Angleži pri Nankingu strli kitajski odpor in narekovali Kitajski mir, v katerem je dobila Anglija otok Hongkong, 22 milijonov odškodnine in prost uvoz blaga v petero največjih kitajskih pristanišč. S tem mirom so se odprla tihotapstvu z opijem na Kitajsko vrata na stežaj. Že leta 1840 je bilo na Kitajskem nad 2 milijona kadičev opija, število vtihotapljenih zabojev opija pa je naraslo na 85.000. Inozemci so lahko mirne duše in nemoteni opravljali svoj dobičkanosni posel, ker jih kitajska sodišča niso mogla obsoditi, medtem ko je bila za tihotapce domačine določena smrtna kazen.

Druga angleško kitajska vojna je s sklenjenim mirom v Tientsinu in dogovorom v Pekingju (1860) prinesla šele pravo legalizacijo trgovine z opijem. Na

uvoz opija se je uvedla carina. Glavna produkcijska dežela opija je bila takrat Indija, ki je trgovska interesna sfera Anglije. Anglija je bila največ zainteresirana na čim večjem uvozu opija na Kitajsko in si je radi tega od leta do leta prizadevala, čim bolj znižati produkcijo Kitajske. Sklenjeni so bili razni dogovori, ki so do početka svetovne vojne več ali manj držali. Tudi v Haagu sklenjeni dogovor (1912) o postopnem odpravljanju zlorabe opija, morfija in kokaina ni mogel zaustaviti opijske produkcije, ki je vse bolj razjedala zdravo telo kitajskega naroda. Angležem, Holandcem in Japoncem je donajala trgovina z opijem ogromne dobičke. Tako je n. pr. angleška kolonija Malaja v letu 1929 zaslužila okrog 22 milijonov zlatih dolarjev, nizozemska Indija 34 milijonov, Japonci sami pa so imeli v 30 letih monopola na Formosi nič manj kakor 170 milijonov jenov dobička.

Ves odpor Kitajcev proti opiju je ostal brezuspešen, tudi protiopijska zveza Kitajcev ni rodila kljub 5 milijonskemu

članstvu zaželenih uspehov. Uvidevni kitajski možje so se obrnili na Društvo narodov, ki je pa vsako tozadevno intervencijo odklonilo, saj črpajo vendar malodane vse kolonialne države nad polovico svojih dohodkov baš od trgovine z opijem. Velika narodna konferenca, ki je bila sklicana v letu 1928, ki je razmotrivala o tem kitajskem življenjskem vprašanju, je rodila istotako samo delne uspehe, tako da se opij kljub vsej strogosti pristaniških policij še vedno vtihotaplja v deželo. V zadnjih letih sta se opiju pridružila še morfij in heroin. Kitajska je danes preplavljena po japonskih agentih, ki pod krinko medicine razpečujejo med nekdanj zdravi kitajski narod razna mamila. V kakšnih količinah se vtihotaplja to »strupeno blago«, nam pričča dejstvo, da je bilo samo v Sanghaju v enem samem dnevu (1. oktobra 1934) uničenih 7 milijonov kroglic opija z veliko množino zabojev morfija z nešteti vbrizgalnimi pripravami.

Opij in druga slična mamila ne razjedajo samo telesa, temveč še veliko bolj duševne in moralne sile posameznikov in narodov. Opij je tisti strup, ki upropašča neštete družine, njegove žrtve so večje in strašnejše nego žrtve alkohola. Morfijem in heroinom segata v najnovjši dobi tudi v Evropo, kjer že žanje ta strup svoje prve žrtve.

Domači razgledi

Razdejanje in katastrofa po vinogradih in sadonosnikih

Izredno slabo vreme, ki nam je prineslo prezgodnjo zimo in sneg, ki ga je ponekod, zlasti na Kozjaku in Pohorju, že okoli 40 cm, je napravilo vinogradnikom in kmetovalcem ogromno škodo. Težak, moker sneg je polomil veliko mladega drevja v sadonosnikih in gozdovih ter nudijo ponekod nasadi žalostno sliko. Pa tudi v vinogradih, kjer bi se morala sedaj vršiti trgatve, je situacija obupna. Jagode odpadajo, trsje se že nagiblje in nekaj ga je že pod snegom. Česar ni opravila peronospora, to je sedaj napra-

vila prezgodnja zima in sneg. Ljudje ne morejo spravljati grozdja in če pritisne še mraz, potem bodo jagode popokale in ves pridelek bo uničen, kar bi pomenilo za vse obmejne vinograde in kmetovalce pravato katastrofo. Sneg, ki pokriva vse obmejno ozemlje, pa ovira kmetovalce tudi pri spravljanju krompirja, in drugih poljskih pridelkov. Škoda, ki jo trpijo naši kmetje radi prezgodnje zime, je ogromna in se cenj na več milijonov dinarjev.

Gospodarska življenja

Velik uspeh II. mariborskega sadnega sejma

Drugi mariborski sadni sejem s perutinarsko razstavo je zaključen. Uspeh sadnega sejma tudi letos ni zaostal za lanskoletnim. Vse razstavljeno blago je bilo prodano, razen tega je zadobil sejem mednarodno priznanje. Posebno veliko povpraševanje je bilo za malimi zabožki, ki jih je bilo premalo, da bi bilo mogoče ustreči želji vseh interesentov. Zlasti veliko teh zabožkov je bilo poslanih na Dunaj, od koder še vedno prihajajo naročila in to kljub temu, da je sejem že zaključen.

Tudi perutinarska razstava se je zaključila z velikim uspehom. Štajerska kokoš, ki se že več desetletij postavlja ob stran vseh drugih svetovno znanih kokoških plemen, je tudi letos doživela lepe uspehe. Prodanih je bilo precej teh

plemenitih kokoši. Na lanskoletni perutinarski konferenci pri kmetijskem ministrstvu se je zbrala delegacija znanih strokovnjakov vseh banovin v naši državi ter proglasila štajersko kokoš kot glavno in najprikladnejšo. S tem je postala ne samo reprezentantka, dravske banovine, ampak prava domača grudna kokoš v naši državi. Če torej premostimo uspehe letošnjega sadnega sejma in perutinarske razstave, lahko smelo trdimo, da se je končala z velikim uspehom. Vrtilim organizatorjem letošnje prireditve bodi to spodbuda za nadaljnje delo za procvit in napredek obmejnega kmetijstva. Organizatorjem, ki so z nesebičnim, požrtvovalnim delom omogočili omenjene prireditve pa čast in priznanje!

V zmedi revolucije zakopani in nedvignjeni zakladi draguljev in biserov

(Konec.)

Pogodba je bila sklenjena. Nikolaju G. je bila priznana brezplačna vožnja in brezplačno spremstvo. Na poti v Rusijo sta ga spremljala dva detektiva GPU. Šlo je takorekoč samo še za dvig zaklada v Jekateringradu.

Brezuspešno iskanje...

Nikolaj je prispel v Jekateringrad in bil že ob prvem pogledu presenečen. Večji del starega mesta je bil že podrt. Na tem mestu so stale sedaj ogromne stavbe novih tovarn in večnadstropnih delavskih kolonij. Šele iz nekega starega mestnega načrta so mogli z veliko mujo ugotoviti prostor one ulice, v kateri je svoječasno stanoval madjarski brivec Nikolaj. Prehodil je nekajkrat ulico po vsej njeni dolžini, toda zaman. Ni se mo-

gel uživeti v nekdanjo sliko ulice in tudi se ni vedel spominjati, kje je stala takrat njegova hiša. Končno je vendarle vzkliknil: »Tu je stala moja hiša, tu je bila moja brivnica, tu mora ležati oni zaklad!« Toda tam, kamor je pokazal zmedeni Nikolaj s svojim prstom, stoji danes ogromna stanovanjska hiša, v kateri stanuje nekaj sto delavskih družin. Vse kleti tega stanovanjskega bloka so bile z vsemi mogočimi pripravami pregledane, toda brezuspešno. Zaklad draguljev v Jekateringradu cenijo danes na 20 milijonov rubljev. Dragulji so shranjeni v posebnih skrinjah, ki tehtajo 6½ funtov. Dvig zaklada pa je združen z nepremostljivimi ovirami.

Vse stanovanjske hiše bi morali podreti do tal,

če bi hoteli temeljito raziskati vsa tla. Vprašanje pa je tudi to, dalj so ti zakladi res ostali nedotaknjeni in to na istem mestu, kjer so bili pred leti zakopani?

Okna v svet

Svoboda malih narodov in esperanto

Val fašizma in skrajne nacionalne nestrpnosti daje videz pešanja ideje o mednarodnem zblizanju s pomočjo mednarodnega pomožnega jezika. Zlasti nedavni ukrepi nemškega »Führerja«, ki je prepovedal v Nemčiji delovanje esperantističnih organizacij, so trenutno morebiti res hud udarec, čeprav so motivi neizmisljeni. Med glavnimi razlogi za prepoved je n. pr. dejstvo, da je bil avtor esperanta Žid. Po tej logiki bi moral prepovedati oz. zatreti tudi vse krščanske sekte, saj je bil ustanovitelj krščanstva tudi te narodnosti. Prepovedati bi moral tudi znanstvenikom uporabo mnogih prirodnih zakonov, ker so bili njihovi avtorji židje. Drugi razlog je očitak, da esperanto izpodriva narodni jezik in da odvaja ljudi od intenzivnega učenja domačega jezika. Ta poslednji očitak je uporabil pred nekaj meseci celo nekdo pri nas pri napadu na esperanto. Mi takrat nismo reagirali, omenjamo pa te očitke danes radi tega, da končoveljavno razčistimo pred stvarno mislečimi ljudmi vprašanje, je li ideja mednarodnega pomožnega jezika komu škodljiva ali koristna in kakšno vlogo igra v življenju malih narodov.

Hitler smatra, da je esperanto nemške- mu jeziku nevaren in sicer zato, ker prihaja tudi nemški jezik v poštev za mednarodni pomožni jezik in ker bi v sluščaju, da zmaga esperanto, opešal kulturni vpliv Nemcev na ostale zemlje, zlasti na srednjo in južno Evropo. S tem pa bi močno popustila tudi gospodarska in politična ekspanzija v to smer. S čisto nemškega stališča so ti zaključki seveda pravilni. Drugačno pa je vprašanje, kako se sklada to stališče z interesi narodov, ka-

mor je usmerjena nemška ekspanzija.

Prizadeti so v glavnem narodi Male antante, ki so si na razvalinah bivše Avstro-Ogrske s težkimi žrtvami zgradili lastne države, razen teh pa tudi še ostali narodi na Balkanu. Tem narodom je nujno potrebna izgraditev in poglobitev domače kulture ter osvoboditev od enostranskega tujega vpliva. Potrebna pa jim je tudi čim tesnejša medsebojna politična in gospodarska vez, da bodo mogli odoleti velikanskemu apetitu fašističnega imperializma na jugu in na severu.

Ni treba še posebej povdarjati, da delajo največje ovire tesnejšim stikom med narodi baš razlike v jeziku. To velja tudi za narode srednje in južne Evrope, kjer imamo kar 10 različnih jezikov. Da je tu nujno potreben skupen pomožni jezik, ki mora biti docela nevtralen, je jasna stvar, sicer si ne moremo predstavljati trajne in čvrste povezanosti držav Male antante in Balkanskega sporazuma. S tem smo odgovorili na prvi del našega vprašanja.

In zadeva z gojitvijo domačega jezika in domače kulture? Ali je narodnemu jeziku in narodni kulturi nevarno stremljenje, ki hoče nadomestiti učenje mnogih tujih jezikov, za katere se potratijo ogromno narodne energije, z enim samim lahkim in vsestransko uporabljivim pomožnim jezikom? Ali ne bi baš ta pomožni jezik omogočil, da bi narod svoje sile lahko posvetil nalogam, ki so najbolj pereče? Kdor ume stvarno razmišljati, naj sodi!

F. H.

Slavenjegaški novice

Posledice mejnih sporov. V Rogoznici sta veliki posestvi, ki mejita drugo na drugo. Lastnika sta K. J. in F. J. in sta si radi mejnih nesporazumljenj stalno v prepiru. Tako sta se pred dnevi zopet sprla. F. J. se je tako razjezil, da je pobral kol, hoteč nasprotnika udariti. Le-ta se je obrnil in zbežal. F. J. pa s kolom za njim. Ta gonja je trajala kakih 500 m, ko se je K. J. nenadoma obrnil, potegnil iz žepa samokres in sprožil proti preganjalcu, ki se je zadet od kroglice v desnem nogo zrušil. F. J. je težko poškodovan, da so ga morali prepeljati v mariborsko bolnišnico. Konec bo najbrže na sodišču.

Raznobarvni bliski niso nič nenavadnega. Radi dežja, dima in vseh mogočih drugih primesi v zraku med bliskom in opazovalcem, vidimo blisk večkrat v različnih barvah kakor v rdeči, rumeni, zeleni, vijoličasti, oranžni, modri in tudi v popolnoma beli barvi.

Mariborske in okoliške novice

ZA 9. OKTOBER.

Žalna spominska cerkvena opravila. Dne 9. oktobra 1936, na dan druge obletnice smrti blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Ujedinitelja, se bo vršilo v tuk. stolni in mestnožupnijski cerkvi ob 10. uri žalno spominsko sveto opravilo. Ob 9.30 uri se bo vršil parastos v pravoslavni kapeli v Meljski vojašnici. Ob 10. uri bo žalno spominsko sveto opravilo v evangelijski cerkvi, ob 9. uri pa se bo vršila žalna sveta maša zadušnica v starokatoliški kapeli v Narodnem domu. Vse gg. šefe in predstavnike državnih uradov, ustanov, zavodov in društev ter korporacij vabim k udeležbi pri žalnih cerkvenih opravilih. Sreski načelnik Popović.

Meščani! Mariborčani se bomo jutri 9. t. m. s težkim srcem in z boleščjo spominjali krute usode, ki nam je pred dvema letoma ugrabila našega nepozabnega blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Ujedinitelja. Vabim meščane, da razobesijo jutri na svojih hišah žalne zastave in da opustijo v svojih privatnih stanovanjih veselo in hrupno glasbo. — Lastnike trgovskih in obrtnih lokalov pozivam, da jutri dopoldne med 10. in 11. uro zaprejo svoje lokale. — Predsednik: dr. Juvan, s. r.

Rotovška vest. Mestni župan dr. Juvan je odpotoval in ga je danes nadomeščal podžupan Franjo Žebot.

Grob pri grobu. V častitljivi starosti 80 let je preminila na Ruški cesti 13 zasebnica Pavla Grisoldova. V Cankarjevi ulici 14 je umrl v 60. letu svoje dobe zasebni uradnik Ernest Rišavy. Žalujemo naše toplo sočutje!

Posestne spremembe. Posestnik dr. Alojz Mayr na Dunaju je prodal soprogini notarja v Žužemberku Mariji Kocbek 418 m² veliko parcelo v Trstenjakovi ul. za 20.000 Din. — Vratar v splošni bolnišnici v Mariboru Rudolf Štampar je ku-

Kr. banska uprava objavlja: Dne 9. oktobra obhajamo drugo obletnico smrti blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Ujedinitelja. Na vseh državnih in samoupravnih poslopih se morajo tega dne izobesiti državne zastave na pol droga, javni uradi tega dne ne uradujejo. Prebivalstvo se vabi, da na ta dan razobesi na svojih hišah žalne zastave, kakor tudi, da omenjenega dne, ki naj bo posvečen spominu nepozabnega Viteškega kralja, v svojih zasebnih stanovanjih ne izvaja nobene vesele ali hrupne glasbe. Lastniki obrtnih in trgovinskih obratov se pozivajo, naj imajo 9. oktobra dopoldne med 10. in 11. uro zaprte svoje lokale.

Iz poštne službe. Iz Maribora je premeščena v Mursko Soboto višja poštna kontrolorka Helena Deklevova.

Plastični film Audioskopik. Problem plastičnega filma je rešen! Po dolgotrajnih studijah in eksperimentih je uspelo ameriškemu tehniku rešiti končno tudi veliki problem plastičnega filma. Kakor je pred leti pomenil zvočni film največjo senzacijo za ves svet in so ljudje z napetim živci občudovali ta novi izum, tako pomeni sedaj plastični film Audioskopik najnovejšo in največjo senzacijo v zgodovini kinematografije. Po vsem svetu so sprejeli senzacionalno novost plastičnega filma z največjim navdušenjem. Prve plastične filme so predvajali v Ameriki, potem v Londonu, Parizu, Pragi, na Dunaju, z eno besedo v vseh veropskih vlemestih in je povsod deloval ta novi izum naravnost senzacionalno. Grajski kino se ni zbal stroškov, da seznanj s to epohalno novostjo tudi naše občinstvo. Ta senzacija se predvaja od petka dalje v Grajskem kinu.

Zadnje telefonične vesti

Sovjetsko vojno brodogradništvo v španskih vodah!

PARIZ, 8. oktobra. Vest o odpovedi pakta o nevmešavanju po sovjetski Rusiji je zbudila v tukajšnjih krogih precejšnje vznemirjenje. Listi izražajo bojazen direktne sovjetske intervencije v prid Madridu, kar bi predstavljalo veliko nevarnost splošno-evropskih zapletitajev. Po informacijah francoskih agentur so prispele v španske vode štiri sovjetsko-ruske mornariške edinice.

LONDON, 8. oktobra. Iz Moskve poročajo, da je sovjetska vlada sklenila, da se ne bo več držala določb glede nevmešavanja v španske borbe. Včeraj je zastopnik sovjetske Rusije v komisiji za nevmešavanje Kagan službeno sporočil ta sklep sovjetske vlade z izjavo, da je španska vlada v Madridu že 15. septembra t. l. v posebni noti obdolžila portugalsko, italijansko in nemško vlado javnega podpiranja vstavev. Te obdolžitve je zbrala madridska vlada v posebni beli knjigi. Iz teh razlogov, tako je izvajal Kagan, se ne more več sovjetska Rusija čutiti vezano na določbe pakta nevmešavanja.

LONDON, 8. oktobra. Vest o oficialni odpovedi pakta o nevmešavanju po sovjetski Rusiji je zbudila v tukajšnjih krogih veliko presenečenje in razburjenje. Vsi listi prinašajo svoje komentarje. Marksistični »Daily Herald« ponavlja madridske obdolžitve proti portugalski, italijanski ter nemški vladi in poziva angleško vlado k energičnim korakom v Berlinu in Rimu. Obernem pa apelira na Moskvo, da se ne prenaagli. »Daily Mail« piše, da je položaj tako napet, da je potrebno takojšnje razčiščenje.

Nevarnost krvavih medsebojnih obračunavanj.

DUNAJ, 8. oktobra. Z izključitvijo majorja Feya in dunajskega podžupana Lahra z vodstva avstrijskega Heimatschutza je nastala nova nevarnost za avstrijsko notranjo politiko. Feya in Lahra, ki imata za seboj večino dunajskih hajmverovcev, podpirajo tudi krščanski socialci. Ker obstoja nevarnost krvavih medsebojnih obračunavanj, se je zvezni kancelar dr. Kurt Schuschnigg odločil za posredovanje in je že imel včeraj ločena pogajanja med voditelji posameznih skupin; ni pa bilo ob času poročila še nikakršnih znakov pripravljenosti za sporazum.

Borza dela išče 3 čevljarke pomočnice, 1 krojaškega pomočnika in 1 pečarja. Kakšno vreme se nam obeta. Dunajska vremenska napoved za danes pravi: Mraz bo trajal dalje, padavine, zlasti na jugu in jugovzhodu.

Nočno lekarniško službo imata ta teden Minafikova lekarna na Glavnem trgu in

Skoljske vesti

Sokol Maribor II. Pobrežje poziva vse svoje članstvo, da se udeleži komemoracije za pokojnega Viteškega kralja Mučenika Aleksandra I. Ujedinitelja, ki bo v petek 9. t. m. ob 19.30 (7.30) pri br. Renčju.

DRUŠTVO „JADRAN“

V nedeljo ob 16. uri

VINSKA TRGATEV

Zabaven, pester spored!

NARODNI DOM

pil od mestne občine mariborske 732 m² veliko parcelo v magdalenskem predmestju za 10.980 Din. Mestna občina je prodala tovarnarju Stanislavu Kotounu 1003 m² veliko zemljišče in hišo v Trstenjakovi ulici 5 za 75.150 Din. — Posestnik Fr. Lorbek je prodal železniškemu uradniku Francu Požgaju del svoje parcele v Mejni ulici (227,5 m²) za 2730 dinarjev.

Angleški turisti v Mariboru. V okviru propagande znanega potovalnega biroja »G. P. Tours & Travel« v Londonu, je prispela včeraj v Maribor skupina 10 odličnih gostov iz najuglednejših angleških krogov. Na meji so sprejeli odlične goste predsednik tuk. Angleškega kluba dr. Janko Kotnik, ravnatelj biroja G. P. I. Brandeis, Putnikov zastopnik v Št. lju Ivan Roglič in uradnik Tujsko prometne zveze Putnik v Mariboru g. Karel Konič. Pri Orlu je bil skupen obed, ki so se ga med drugim udeležili Miss Edith Oxley, francoski častni konzul dr. R. Rapotec in Putnikov podravnatelj A. Pfeifer. V imenu tukajšnjih ljubiteljev angleškega jezika in kulture je izrekel dragim gostom prirčno dobrodošlico prof. dr. Janko Kotnik. Odlični gostje so po obedu odpotovali z avtomobili v Rogaško Slatino in Zagreb.

Okoli dr. Aljehina. Z ozirom na razne časopisne vesti o dr. Aljehinu v zadnjem času nam sporoča velemojster g. Vasja Pirca: Dr. Aljehin je nedavno sporočil g. Pircu, da se namerava za stalno preseliti v Jugoslavijo. S posredovanjem beograjskih šahistov se je sedaj posrečilo, da so bile odstranjene vse formalne ovire za preselitev in je torej kmalu pričakovati dr. Aljehinove končne odločitve. Ni še prav nič znano, v katerem delu države se misli dr. Aljehin naseliti. Prvotno je imel namen, da kupi posestvo v bližini Skoplja.

Zima je že tukaj. Naši brezposelni in siromašni rojaki potrebujejo hrane, obleke in strehe. Da se bo moglo tem brezposelnim preko zime pomagati, ki bo, kakor prerokujejo, huda, priredi društvo »Jadransko« v nedeljo 11. t. m. ob 16. uri v Narodnem domu veselico pod imenom »Vinska trgatva«. Pridite vsi, da z zabavo napravite obenem dobro delo.

Napredovanje. V V. položajno skupino je napredoval učitelj Perpel Kvirin v Kapelj pri Ljutomeru.

Senzacionalni Svengaljevi eksperimenti — prenos volje na množico potom radla — in jasnovidnost. Nato sledijo humoristični eksperimenti. Velika kavarna.

Jutri 9. t. m. ob 17. uri bo v slavnostni dvorani drž. učiteljske šole predavanje univ. prof. dr. Mihajla Rostoharja iz Brna. Predaval bo o metodah začetnega čitanja (z raznimi psihološkimi demonstracijami). V soboto 10. t. m. bo istotam predaval o puberteti ali dozorevanju. — Vabijo se zlasti profesorji in učitelji, splošni šolniki vseh vrst, ki zanimivemu predavanju, pa tudi drugi interesenti. — Vstopnine ni!

Pravoslavna cerkvena občina v Mariboru obvešča svoje članstvo, da se bo ob drugi obletnici smrti blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Ujedinitelja odslužil v vojaški kapeli v petek dne 9. t. l. ob 9.30 parastos.

Simultanka g. Vasje Pirca bo v četrtek, dne 8. oktobra ob pol 8. uri v mali dvorani Narodnega doma v I. nadstropju. Vabljeni vsi Sokolji šahisti-ljubitelji krajevske igre. Šahovski osek Sokola I.

Odslek brezposelnih učib abiturientov v Mariboru vabi svoje člane in članice na svoj občni zbor, ki se bo vršil v petek, dne 9. okt. t. l. ob 15. uri v lokalu Pedag. centrale, učiteljska šola.

Mornarska sekcija Jadranske straže v Mariboru vabi svoje članstvo na zelo važen sestanek, ki se vrši dne 11. t. m. ob 10. uri predpoldne v restavraciji »Novi svet« Jurčičeva ulica (Povodnik). Ker je sestanek zelo važen ter obvezen za vse člane, se priporoča polnoštevilna udeležba.

Staro-katoliške cerkev slavj 2. obletnico smrti blagopokojnega kralja Aleksandra I. Ujedinitelja v petek ob 9. uri s peto mašo-zadušnico. Zastopniki oblasti društev in verniki vabljeni.

Samo še nekaj dni si lahko kupite srečko drž. razr. loterije v upravi »Jutra« in »Večernika« v Mariboru, Gosposka ul. 11. Zrebanje bo 13. in 14. oktobra 1936.

Renčeva lekarna na vogalu Aleksandrove in Melske ceste.

Gospodarja okradel. Po odhodu svojega hlapca je posestnik in gostilničar Ivan Pristovnik v Ritoznoju ugotovil, da mu je izginilo več oblek, perila in nekateri drugi predmeti v skupni vrednosti okoli 2000 dinarjev. Zadevo je prijavil orožnikom, ki sedaj poizvedujejo za nepoštenim hlapcem.

Lastavicam na pomoč. Kakor v drugih krajih, tako so tudi v Mariboru zaostale lastavice, ki jih je zadržal sneg. Včeraj popoldne se je znašlo ob Pristanu okoli 150 lastavic, ki so se vse premražene in onemogle stiskale po hišah. O tem so bili obveščeni odborniki tukajšnjega Društva za varstvo živali, ki so s predsednikom g. Piratom na čelu zbrali lastavice, jih spravili v zaboje ter jih odposlali v Dalmacijo, kjer jih bodo izpustili.

Tajinstveni napad na Pohorju. Ko se je posestnik Jernej Rafolt iz Bojine vračal domov z vozom in voli od Sv. Martina na Pohorju, ga je na samotnem kraju nedaleč od Sv. Martina ustavil neki moški ter ga pričel mikastiti z bikovko. Pri tem je dejal: »En očenaš molj, ker te bom zaklal.« Neznanec je Rafolta nekajkrat udaril z bikovko s tako silo po glavi, da se je zgrudil, nakar je moški izginil v temno noč. Ko je Rafolt prišel domov, je ugotovil, da mu manjka z voza nekaj kg masti in zaseke ter drugi predmeti, ki jih je nakupil pri nekem trgovcu. Zadevo imajo sedaj v rokah orožniki.

Avto v zapornice. V bližini Pragerskega je včeraj popoldne nekj osebni avto zavozil v železniške zapornice ter jih razbil. Proti večeru pa je ameriški državljani Bradish Gaillard Johnson, ki stalno biva v Parizu, prijavil našim oblastvom v Št. lju, da je v bližini Pragerskega podrl železniške zapore ter vprašal, koliko znaša škoda. Ko so mu sporočili svoto 250 dinarjev, je znesek plačal ter nadaljeval pot proti Dunaju.

Pes vzrok prometne nesreče. V bližini Marenberga je neki pes napadel posestniško hčerko Ano Hölbingovo iz Marenberga, ki se je vozila na svojem motornem kolesu proti Mariboru. Res jo je n-

Kino

Kino Union: Danes zadnjič »Oči čarne«. Petek premiera velenapetega filma »Ana Demidov« (Cesarjevi svečniki).

griznil v levo nogo, Hölbingova pa se je tako prestrašila, da je izpustila držalo in z vozilom treščila na cesto. Pri padcu je Hölbingova zadobila manjše poškodbe na rokah; motorno kolo se je precej položilo.

V potok, ker mu je prepovedoval hoditi s hčerko. Ko se je kolarski mojster Stefan Rotart iz Zgornje Polskave vrnil okoli 3. ure zjutraj domov, ga je počakal na mostu čez potok v bližini Polskave neki I. R., ga brez besede zgrabil in ga vrgel v potok. S težavo se je Rotart rešil iz vodovja, pri padcu pa je zadobil poškodbe po telesu. Zadevo je prijavil orožnikom, ki so dotičnika prijeli; pri zaslišanju je dejal, da se je hotel nad Rotartom maščevati, ker je prepovedal svoji hčerki hoditi z njim.

Narodna gledališča

Četrtek, 8. oktobra ob 20. uri: »Zorka«. Red B.

Petek, 9. oktobra: Zaprto.

Sobota, 10. oktobra ob 20. uri: »Prva legija«. Premiera. Blok.

Gledališki abonente in lastniki blokov imajo pri gostovanju ljubljanske opere, ki bo prihodnji torek, 50% popusta. Ker je zamiranje za to opero veliko, pobričajte se za vstopnice!

»Prva legija« na mariborskem odru. V soboto, 10. t. m. bo premiera drame iz jezuitskega življenja »Prva legija«. Ameriški pisatelj Lavery je v tem delu orisal jezuitski kolegij v nekem velikem mestu ameriških Združenih državah, življenje v njem, borbe, srčna in umska trenja jezuitov. Režija je v rokah novega režiserja Petra Malca, ki igra tudi veliko ulogo rektorja. Razen njega še nastopijo Narkst, Gorinšek, Grom, Blaž, Verdonik, Košuta, Košič, P. Kovič, Borko in mali Mohor.

Spaetna gibanje

Poverjenišvo SOLNP-a v Mariboru (službeno). V nedeljo dne 11. oktobra tl. sodijo tekmo sledeči sodniki: v Mariboru: Slavija - Gradjanski ss. g. Bergant (rez. pss. g. Peteln), Železničar - Rapid ss. g. Bizjak; v Ptuj: Drava - Ptuj pss. g. Klipstätter, v Murski Soboti: Mura - Lendava ss. g. Kopic. Glede začetka tekem so merodajne službene objave OO Maribor. Tajnik.

Ptujske novice

Škratinka se je pojavila v Ptuj in njegovi okolici. Izolirnica ptujske bolnišnice se že polni otrok in odraslih oseb.

Stara navada železna srajca.

A: »Komu pa pošiljate vsak mesec po pošti tak zavoj?«

B: »Svoji materi. Že trideset let mi pere umazano perilo, ker še vedno misli, da hodim v šolo.«

Minili sta že dve uri, ko mož še vedno čaka na ženo, da se obleče in da gresta skupno na izprehod. Končno se žena pojavi pred možem v tanki in močno izrezani obleki. Mož se razsrdi: »Kaj, s to obleko, ki je kakor pajčevina, pojdeš na izprehod? In to še pri tako hladnem vremenu?«

Žena se sladko nasmeje in pravi: »Lju bi Bog. Človeček moj, mar ne veš, da noben ženi ni hladno, kadar obleče novo obleko...«

Mali oglasi**Razno****MORSKE RIBE!**

Danes in jutri sveže v »Grajski kleti«: Brancini, zobatci, barboni, San Piero zrezek, lignji, sardelice. 5046

KRZNENE PLAŠČE.

palatoje, lopice ter kepe pre-krojim po najnovejših pariških in dunajskih krojih. Za solidno in strokovno delo tamč P. Semko, krznar. Maribor. Gosposka 37. 4370

Posest

ZAMENJAM V CELJU enodružinsko vilo ali dvodružinsko hišo, novo zidano za v Mariboru ali v okolici trgovsko, gostilniško eventuelno privatno hišo. Prevzamem tudi prevžitkarje. Naslov v upravi »Večernika«. 5038

Stanovanje

TRISOBNO STANOVANJE oddam. Frankopanova ul. 11. 5039

Sobo odda

SOBO veliko (Din 300.—) ali malo (Din 200.—) s centralno kurjavo in uporabo kopalnice oddam. Naslov v upravi lista. 5023

Kupim

KUPIM čitanko: Grafenauer L., Korosčeva 32, Kovačič. 5041

Kupujte svoje potrebnosti pri naših inserentih!

Darujte za Pomožno akcijo!

Grajski kino

Od petka 9. oktobra dalje

prinašamo, senzacionalno novost, preobrat v kinoindustriji

plastični film

(Audioskopik)

ki pomeni ravno tako senzacijo, kakor je bila ob priliki prvega zvočnega filma.

Vi mislite, da sedite v gledališču in vidite jasno vsako sliko v naravnih barvah, kakor na odru.

London, Paris, Berlin, Dunaj, Budimpešta so predvajali plastičen film z velikanskim uspehom, v Beogradu je morala radi velikega navala delati red policija, v Zagrebu se je predvajal plastični film z velikanskim uspehom, v Mariboru pa ga začne predvajati

Grajski kino v petek, dne 9. oktobra t. l.

Poleg plastičnega filma se predvaja še sijajna veseloigra

Veseli Škoti

glavne vloge STAN LAUREL & OLIVER HARDY, najnovejši UFA žurnal in novi POPAY-film.

Ce se hočete razvedriti, oglejte si to novost, oglejte si ta spored, kajti še nikoli niste doživeli takšne senzacije in toliko smeha.

Za to pa v petek vsi v GRAJSKI KINO

Predprodaja vstopnic

dnevno od 10. ure

dalje

S cesarskega prestola v blaznico

26

Šarlota in Maksimilijan mislita na vrnitev ...

Vse te neugodnosti in neprilike okoli mlade cesarske dvojice Maksimilijana in Šarlote naraščajo iz dneva v dan. In ko se dozdeva, da je kriza na vrhuncu, se javlja pred njima kakor zlohotna senca Franc Jožef I.

Ko so Juarezovi konjeniki pričeli ogrožati zvezo glavnega mesta z lukso Vera Cruz, tedaj je prispela v Mehiko vest, da se je Franc Jožef odločil predložiti avstrijskemu državnemu zboru rodbinski pakt, kakršnega je v Miramaru sklenil s svojim bratom.

S tem je Maksimilijanova odpoved vsem habsburškim pravicam, ki je bila dotlej diplomatska tajna francoskega, belgijskega in avstrijskega dvora, postala javna zadeva. In to se mu zgodi v trenutku, ko mu od vseh strani preti nevarnost.

Nič čudnega, če sta začela Šarlota in Maksimilijan razpravljati o tem, bi-li ne bilo najbolje, opustiti vso mehiško pu-stolovščino in se vrniti v Avstrijo.

Neodkrita strašna habsburška tajna.

Toda po že omenjeni gesti Franca Jožefa sploh ne smeta več Maksimilijan in Šarlota o tem pomišljati.

V svojem ogorčenju piše Maksimilijan najprej svojemu pariškemu poslaniku Hidalgu, ki mu v trenutku iskrenosti piše, da ga hočejo na ta način še prisiliti, da bo on s svoje strani objavil dokumente, radi katerih bodo morali zaradi od sramu razni avstrijski odličniki na najvišjih mestih.

Kakšni so bili ti dokumenti, se ni nikdar doznalo. Zopet še neodkrita tajna habsburške dinastije in njenega rodbinskega življenja...

Maksimilijan nagaja Francu Jožetu.

Istočasno pošilja Maksimilijan note evropskim državam in z avstrijskim poslanikom na svojem dvoru postopa Maksimilijan tako, da ne more biti hujše. Ostentativno se ga izogiblje in se z njim razgovarja pretežno o lepem vremenu. Da se pa maščuje svojemu bratu Francu Jožetu I. pusti Maksimilijan ponatisniti v službenem mehiškem časopisju neko »beneško pismo«, polno mržnje proti Avstriji, ki se nanaša na razmere, ki so tedaj vladale v še avstrijski pokrajini, avstrijski Benečiji. V tem pismu se biča »tiranija«, ki vlada v tej pokrajini. V pismu se opozarja, da naj beži izpod avstrijskega jarma preko italijanske meje vsakdo, ki lahko to stori.

To ni ostalo brez posledic na Dunaju. Že se šušlja o možnosti prekinitve diplomatskih odnošajev med Dunajem in Mehiko. Franc Jožef se peni od besa in srda, Juaristi pa izkoristijo ugodno priliko in objavijo svetu, da smatra Maksimilijan svojo vladavino v Mehiki samo kot medigro in prehod na višji položaj, ki pa trenutno ni svoboden...

Pri tem je mišljen dunajski prestol, na katerem sedi Maksimilijanov ljuti sovražnik, njegov lastni brat...

Maksimilijan pa si je s tem odsekala povratek za svojo domovino

»Revolucionarni agent«.

Sledi vse večje ohlajevanje odnošajev med Parizom in Mehiko. Maksimilijan zahteva odpoklic maršala Bazaina, s katerim se ne more složiti. Napoleon III. doživlja svojo največjo blamažo, potem ko je v zbornici izjavil, da je položaj v Mehiki sljajen. Sledijo porazi francoske vojske. K temu se še priključi majhen plsmeni prepir med Evgenijo in Šarloto. Francozom je že vsega dovolj. Maksimilijana držijo še samo za to, ker je v vprašanju prestiž francoskega cesarstva.

Maksimilijan in Šarlota sta vsebolj osamljena. Čutita se kakor tujca v lastnem cesarstvu. Zmagoslavna Amerika pa proglašava v svojem časopisju mehiškega cesarja Maksimilijana za »revolucionarnega agenta«. Benito Juarez lahko računava z vso moralno in materialno pomočjo Zedinjenih držav.

(Dalje sledi.)